

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **S. S.**, zastoupený JUDr. Davidem Šmídem, Ph.D., advokátem se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2019, č. j. OAM-527//ZA-ZA11-VL16-2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 9. 2020, č. j. 30 Az 23/2019 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl tak, že žalobci se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

[2] Žalobu žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“). Shodně s žalovaným konstatoval, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že žalobcem tvrzený důvod jeho žádosti o azyl spočívá toliko v tom, že mu mělo být vyhrožováno ze strany soukromých osob, které jej podezíraly z účasti či zavinění krádeže peněz z nelegální herny, v níž pracoval; žalobce nebyl členem žádné politické strany či zastáncem určitých politických názorů, na Ukrajině nikdy neměl problémy se státními orgány. V posuzované věci je přitom nesporné, že žalobce se o jakoukoliv záštitu státních orgánů vůbec nepokusil, ačkoliv neměl žádný objektivní důvod domnívat se, že mu tyto orgány odmítnou pomoc poskytnout. Obavám z takového postupu státních orgánů nenasvědčují ani zprávy o zemi původu obstarané žalovaným. Žalobce tedy neměl nárok na udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobcem popisované potíže, resp. zcela pomyslně nastíněné obavy, nelze podle krajského soudu subsumovat ani pod hrozbu vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Napadené rozhodnutí bylo podle krajského soudu vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci, žalovaný řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Má za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Krajský soud podle stěžovatele nezohlednil, že se mu dne 17. 3. 2018 narodila v České republice sestra. Matka stěžovatele a jeho sestry je státní příslušnicí Ukrajiny a rovněž žádá v České republice o udělení azylu. V zájmu slučování (nedělitelnosti) rodin není podle stěžovatele možné rozhodnout v jeho věci o neudělení azylu. Nemá se kam na Ukrajinu vrátit, bylo mu tam opakovaně vyhrožováno a hrozí mu fyzická likvidace. S podanou kasační stížností spojil stěžovatel žádost o přiznání odkladného účinku.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti neshledává důvody uvedené stěžovatelem azylově relevantními. Narození své sestry dne 17. 3. 2018 zmiňuje stěžovatel zcela nově, přestože řízení o mezinárodní ochraně bylo se stěžovatelem zahájeno dne 9. 6. 2019 a nic mu nebránilo v tom, tuto skutečnost uvést. Společné soužití stěžovatele s matkou, bratry a sestrou není podle žalovaného v daném případě azylově relevantní a není to důvod pro udělení humanitárního azylu, kterého se stěžovatel domáhá. Navíc jako důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany uvádí stěžovatel tyto skutečnosti poprvé až nyní v řízení před Nejvyšším správním soudem. Obecně stěžovateli a jeho rodině nic nebrání v tom, realizovat svůj osobní a rodinný život na Ukrajině, případně si vyřídit oprávnění pro pobyt v České republice postupem podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[7] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

pokračování

[8] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[9] Námitce, v níž stěžovatel krajskému soudu vytýká nedostatečné zohlednění svého rodinného života na území České republiky, Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje. Krajský soud v souvislosti s rodinnými vazbami stěžovatele na území České republiky v odstavci 37. napadeného rozsudku konstatoval, že v posuzovaném případě není žalobce rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo § 14 zákona o azylu, proto na něj toto ustanovení nedopadá. Námitku ohledně narození své sestry vznesl stěžovatel poprvé až v kasační stížnosti, krajský soud se jí proto ani zabývat nemohl. Nemůže tak učinit ani Nejvyšší správní soud, neboť soudní řád správní označuje za nepřijatelné takové důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ačkoli mu v tom nic nebránilo (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[10] Nejvyšší správní soud v této souvislosti nicméně poukazuje na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudek ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, v němž vyslovil, že „*ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 2. 1996 ve věci Gül proti Švýcarsku, stížnost č. 23218/94, <http://echr.coe.int>.) a v této souvislosti štrasburský soud bere v úvahu mimo jiné i případné extraterritoriální účinky čl. 8 Úmluvy, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území, a případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva přitom vyplývá, že podmínky pro spuštění extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. rozsudek ze dne 6. 2. 2001 ve věci Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98).“*

[11] Nejvyšší správní soud uzavírá, že článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, a že pokud žalobce hodlá svůj rodinný a soukromý život rozvíjet v České republice, měl by se snažit upravit svůj pobyt na území státu podle zákona o pobytu cizinců.

[12] Realizace rodinného života stěžovatele nepředstavuje za daných okolností ani případ hodný zvláštního zřetele z hlediska humanitárního azylu. Humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu je specifickou formou mezinárodní ochrany. K aplikaci § 14 zákona o azylu a okolnostem zvláštního zřetele hodným se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 55/2009 – 71, s tím, že humanitární azyl je možné udělit „*např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory.*“ O žádnou takovou ani obdobnou situaci se však v případě stěžovatele zjevně nejedná.

[13] Přijatelnou Nejvyšší správní soud neshledává ani námitku stěžovatele týkající se jeho obav z pronásledování ze strany majitele herny, v níž byl stěžovatel zaměstnán. Žalovaný i krajský soud tyto obavy stěžovatele shodně vyhodnotili jako pouze domnělé a tento svůj závěr řádně zdůvodnili. V této souvislosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že obavy stěžovatele spadají pod hledání ochrany před útoky soukromých osob. Touto otázkou se již zdejší soud mnohokrát ve své judikatuře zabýval, a to i v souvislosti se situací na Ukrajině. Již v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, publ. pod č. 169/2004 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že obavy žadatele o azyl před vyhrožováním ze strany soukromé osoby nepředstavují

bez dalšího důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny. V rozsudku ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 – 53, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vybrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje obrožování života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jebož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“*

[14] O žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebylo třeba rozhodovat, neboť kasační stížnost stěžovatele má odkladný účinek podle § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu napadeného rozsudku a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] Jelikož kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu